

Югозападен университет „Неофит Рилски“

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Мария Младенова Кичева-Кирова

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност ПРОФЕСОР, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ бр. 59 от 29.07.2016 г. по професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност Социално управление (Управление на образованието и науката).

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукцията, представена от единствен участник в конкурса доц. д-р Георги Димитров Апостолов.

От надлежно приложените документи има всички основания да се заключи, че процедурата по обявяването и провеждането на конкурса е осъществена в съответствие със ЗРАСРБ, разработения от Министерството на образованието и науката Правилник за неговото приложение, както и с Вътрешните правила за развитие на АС при ЮЗУ ”Неофит Рилски”.

В изпълнение на заповед № 1862/02.09.2016 г. за назначаване на научно жури на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ представям своята рецензия по конкурс за присъждане на академичната длъжност редовен професор по научна област „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление „Администрация и управление“, научна специалност „Социално управление“ (Управление на образованието и науката)

Въведение

Сферата на нематериалното производство както е известно, се отнася към групата на дейности, които нямат непосредствени икономически цели като останалите сектори на икономиката. Въпреки това тази сфера е важна за страната, тъй като е генератор на икономически растеж; произвежда добавена стойност – част от brutния вътрешен продукт; консумира значителна част от

публичните средства /държавен и общински бюджети и специализирани фондове/; влияе върху личното потребление и основните разходи на домакинствата; привлича инвестиции и осигурява натрупване на обществено богатство; ангажира немалка част от трудовите ресурси на нацията и предлага работни места и други. **Затова темата на конкурса е важна и актуална.**

I. *Кратки биографични данни за кандидата*

• **Лични данни:** По обявения конкурс се явява един кандидат, доц. д-р Георги Димитров Апостолов, преподавател в ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград. Доц. д-р Георги Димитров Апостолов е завършил бакалавърска степен по Философия и втора специалност Английски език в СУ „Св. Климент Охридски” през 1988 г.; през 2004 г. магистратура в Холандско училище по Образователен мениджмънт – Амстердам, Холандия, специалност Управление на образованието; през 2004 г. магистратура по Икономика в УНСС. Осъществил е краткосрочни и дългосрочни специализации в България и чужбина в институции като: Център за професионално обучение към университета на Грац, Австрия; Съюза на специалистите по качество в България; Northeast Normal University, Changchun, China; Института “Камоеш” към МНВР на Португалия; Европейска асоциация на университетите, преподаващи дистанционно – Хеерлен, Холандия. През 2005 г. получава образователна и научна степен доктор по философия. През 2007 г. е избран за Доцент по 05.02.24. Организация и управление извън сферата на материалното производство (Управление на образованието и науката).

• **Трудов стаж: предимно преподавателски.** Доц. Апостолов е работил като Учител по английски език, *Осмо основно училище “Арсений Костенцев” – Благоевград*; и в Югозападен университет „Неофит Рилски” – последователно като асистент, главен асистент и доцент. Изпълнявал е различни длъжности като: **Изпълнителен директор на Регионален център на ФАР за отворено, гъвкаво и дистанционно обучение към ЮЗУ „Неофит Рилски”**; **Научен**

секретар на ЮЗУ; два поредни мандата декан на Философски факултет и понастоящем Зам.-ректор по научно-изследователската дейност и докторантското обучение.

• Членство и активност в национални и международни научни и професионални организации :

Притежава оценителски опит и е външен оценител по Програмата за учене през целия живот (Коменски, Еразъм, Леонардо да Винчи, Грюндвиг) и Еразъм+ (КА1, КА2, Младеж) към Центъра за развитие на човешките ресурси – София; Външен оценител и Член на международен борд оценители, акредитиращи магистърски програми по Управление в университети от Вилнюс към Националния център за оценяване и акредитация на Литва. Външен оценител; Външен експерт, МОН - Проект на Световната банка за създаване на Рейтингова система на висшите училища в България; МОН – Разработване на Национална квалификационна рамка.

• Други позиции: Главен редактор на сп. Философия – научно методическо списание, издавано от Издателство АзБуки към Министерството на образованието и науката от 2012 г. досега;

Кореспондентен член за България на международната асоциация Empowering European Universities със седалище в Маастрихт, Холандия;

Главен експерт (Дейност 2) на проект Усъвършенстване на обучението на държавната администрация в условията на членство на страната в Европейския съюз, финансиран от Оперативна програма “Административен капацитет”.

Член на Съюза на учените в България;

Член на Сдружението на университетските преподаватели по Философия в България.

- **Чужди езици:** английски - отлично /писмено и говоримо/; руски - добре /писмено и говоримо/.

II. **Характеристика на научната и научно-приложената продукция на кандидата**

Списък на научните трудове и научни публикации /отпечатани в периодични научни издания и научни сборници/ след хабилизацията на доц. д-р Георги Апостолов като доцент и не са били представяни в друг конкурс, съгласно нормативната уредба за развитие на академичния състав, включва:

монографии - 3 броя, в съавторство; учебно помагало - 1 брой, в съавторство; студии - 3 броя, в т.ч. 2 самостоятелна; статии - 11 броя, в т.ч. 5 самостоятелни, доклади на научни форуми – 4 броя, в т.ч. 2 самостоятелни, 2 ръководства, 3 наръчника и 2 глави от книги. Кандидатът участва в конкурса **общо с 29 публикации с общ обем 835 с.** Аз приемам този списък за рецензиране, като декларирам, че нямам съвместни публикации с кандидата. Научните публикации са след придобиване на научното звание „доцент” и са **свързани** с темата на конкурса. Те са представени **коректно** от кандидата в неговата документация. Структурата на научните публикации на кандидата е **балансирана.**

КОЛИЧЕСТВЕНИ НАУКОМЕТРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

№	Вид на публикациите	Публикации на български език		Публикации на английски език		Вид на публикациите		Общо	
		бр.	стр.	бр.	стр.	Самостоятелни	Съавторство	бр.	стр.
1.	Монографии	-	-	3	317	-	3	3	317
2.	Студии	2	44	1	46	2	1	3	90
3.	Статии	2	23	9	103	6	5	11	126
4.	Доклади	1	3	3	21	2	2	4	31

5.	Учебни помагала	1	23	-	-	-	1	1	23
6.	Ръководства	-	-	2	38	-	2	2	38
7.	Наръчници	1	3	2	194	-	3	3	197
8.	Глави от книги	-	-	2	20	2	-	2	20
	Общо:	7	96	22	739	12	17	29	835

Обща характеристика на преподавателската дейност

КОЛИЧЕСТВЕНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА НАУЧНАТА, ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА И ЕКСПЕРТНАТА ДЕЙНОСТИ

Наукометрични показатели	Брой	Наукометрични показатели	Брой
Публикации – общо	29	Участия в проекти	12
- в т.ч. самостоятелни	12	- университетски фонд	2
- в т.ч. на английски език	22	- Фонд научни изследвания	3
		- Структурни фондове	1
		- Европейски програми	6
		- ръководител на проект	5
		- координатор	5
		- член на екип	2
Монографии	3	Рецензии и становища във връзка с академично развитие	4
- в т.ч. колективни	3	- по заемане на академична длъжност	1
- в чужбина	3	- по дисертации за присъждане на ОНС „доктор”	3
Студии	3	Докторанти	1
- в т.ч. на английски език	1	- настоящи докторанти	1
Статии	11	Дипломанти	10
- в т.ч. на английски език	9	- в т.ч. чуждестранни	4
Доклади	4	Титуляр на учебни дисциплини	5
- в т.ч. на английски език	4		
Учебни помагала	1	Главен редактор на списание, издавано от МОН (5 години)	1
Ръководства	2	Участия в конференции	23
- в т.ч. на английски език	2	- в т.ч. международни	23
		- в т.ч. в чужбина	11
Наръчници	3	Експертна дейност	4
- в т.ч. на английски език	2	- външен експерт МОН	2
		- външен оценител ЦРЧР (10 г.)	1
		- член на експертна група в акредитационни процедури в Литва	1
Глави от книги	2	Членство в научни и професионални организации	3
- в т.ч. на английски език	2		

		- в т.ч. в чужбина	1
Видими публикации в международни бази данни - GOOGLE SCOLAR - SCOPUS	12 1	Заемани управленски длъжности: - Зам.-ректор по НИД - Декан на факултет (8 г.) - Научен секретар на университет (8 г.)	
Цитирания в чужбина	23		

В обобщение представените публикации за рецензиране на доц. д-р Георги Апостолов са в изследователското поле на обявения конкурс. В конкурса за професор във висше училище особено значение има преподавателската биография и потенциал на кандидата. Като преподавател доц. д-р Георги Апостолов проявява професионализъм и инициативност. Той провежда лекциите си на добро теоретико-методическо ниво, използва и прилага разнообразни учебни задачи, съвременни методи, тестове за проверка на знанията и пр.

1. Основни лекционни курсове, свързани с предметната област на обявения конкурс:

- **Организационна култура, организационно поведение и лидерство** (в магистърска програма по *Образователен мениджмънт*)
- **Управление, наука, технологии** (в магистърска програма по *Социален мениджмънт и публични комуникации*)
- **Основи на управлението** (в магистърска програма по *Социален мениджмънт и публични комуникации*)
- **Управленска етика** (в магистърска програма по *Социални дейности/Социална подкрепа и социално предприемачество*)
- **Образователна и научна политика на Европейския съюз** (в магистърска програма по *Социални и културни политики на ЕС*)

2. Лекционни курсове, преподавани на английски език: **„Management of Organizational Culture, Organizational Behaviour and Leadership”** и

„*Fundamentals of Management*” (в магистърска програма по *Образователен мениджмънт* за чуждестранни граждани)

Разработените от него курсове, учебници и учебно-методични помагала се отличават с много добър научен стил, зад който прозира висок професионализъм, ерудиция и новаторство. Изграждайки академичната си кариера доц. Апостолов се утвърждава като авторитетен университетски преподавател.

Според количествените критерии за преподавателска дейност доц. д-р Георги Апостолов отговаря на обявения конкурс за „професор”.

Прави впечатление, че една част от разработките на кандидатът са колективни изследвания, доклади и публикации. Доц. д-р Георги Апостолов се утвърждава като изследовател, осъществил **значими изследвания в сферата на нематериалното производство и образованието**, който следи и интерпретира процесите в по-широко европейско социално-икономическо пространство. Той успешно съчетава научно-изследователската, научно-приложната, учебно-преподавателската и проектната дейности. Кандидатът представя участие в научно-изследователски проекти, национални и международни:

МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

№	Наименование на проекта	Финансираща организация	Заемана длъжност	Период
1	Политики в подкрепа на младите хора за тяхната пълноценна жизнена реализация. Сравнителна перспектива на ученето през целия живот и включването в образованието и пазара на труда в Европа (YOUNG_ADULLLT)	ХОРИЗОНТ 2020	Национален координатор	от март 2016 г. до февруари 2018 г. (3 години)
2	Подкрепа за жените учени в областта на природните науки и технологиите (FESTA)	7-МА РАМКОВА ПРОГРАМА НА ЕС	Национален координатор	от февруари 2012 г. до януари 2017 г.

				(5 години)
3	Студента война и обществото – източни и западни перспективи (CoWaSo)	ЕРАЗЪМ	Национален координатор	от март 2009 до март 2011 (2 години)
4	Управление и развитие на европейското висше образование (ЕHEMD)	ЕРАЗЪМ	Национален координатор	от януари 2008 г. до декември 2009 г. (2 години)
5	Ориентация към компетенции и изходни учебни резултати (HE_LeO)	ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ	Национален координатор	от януари 2007 г. до декември 2008 г. (2 години)
6	Специализирано обучение за жени в науката (ADVANCE)	6-ТА РАМКОВА ПРОГРАМА НА ЕС	Национален координатор	от септември 2006 г. до август 2008 г. (3 години)

III. Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата

Представената от кандидата **справка-самооценка за основните приноси** в неговата научна, научно-изследователска и научно-приложна дейност определям за **коректна и реално отразяваща** най-значимите резултати от изследванията и публикациите:

Посочените приноси са **лично дело на автора**. *Разглежданите от него проблеми са обект на задълбочен научен анализ и изследване на теорията и практиката у нас и в чужбина, обосновавайки свои изводи и предложения, които заслужават внимание. Нивото на научно-изследователската дейност и продукцията на кандидата естествено влияе върху неговия **фактор на въздействие /импакт фактор/** в националната и международна научна*

общност. Най-често използваният индикатор за това е броят и честотата на цитирания на автора в други научни произведения. Броят на чуждестранните цитирания 23 потвърждава познаването на автора в научната общност. Научните и професионалните интереси на доц. д-р Георги Апостолов са построени върху строго издържана схема, даваща възможност за:

- установяването на една развиваща се теоретична приемственост;
- завидна логическа последователност при интерпретирането на научно изследователските постановки;
- адекватни на реалностите приложни начинания.

Основните научни, научно-приложни, приложни приноси в трудовете на Георги Димитров Апостолов, могат да бъдат обобщени, както следва:

Научни:

- Откриване и доказване на отношения, зависимости и закономерности между относително самостоятелни фактори и процеси, действащи в реална академична среда – напр. „институционална култура“, „формални и неформални процеси за вземане на управленски решения“, „кариерно израстване на академичния състав“, „оценяване на научните резултати“, „върховни научни постижения“, „лидерство и ръководство във висшите училища“, „полови неравенства“ и др. [напр. 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 3.1, 3.3, 3.4, 4.1, 4.3]. В хода на проведените теоретични и емпирични изследвания е реализирано обогатяване на съществуващите знания в областите – управление на висшето образование (разбирано като интегрално единство на преподаване и научни изследвания), равенство на половете в академична среда, институционална култура и организационна промяна, въвеждане на подходи, ориентирани към изграждане на умения и компетентности, и др.
- Конкретизиране на хипотези и доказване на концепции за влиянието на организационната култура върху функционирането и управлението на

академичните институции в контекста на отношенията между половете. Демонстриране проявлението на популярни теоретични концепции като „академичен капитализъм“, „културен капитал“, „институционален лобизъм“ и др. в конкретна институционална среда, както и в сравнителната перспектива на сходни институции от различни европейски страни. [1.2, 1.3, 2.1, 3.1, 3.3, 4.1, 4.3]

- Систематизиране, съпоставително разглеждане и критичен анализ на регулативно-нормативната база по отношение организацията и управлението на висшето образование и науката в европейски и национален план и по-специално в областта на кариерното израстване на академичния състав, измерването и оценяването на научните резултати и признаването на академични постижения и квалификации. [6.2, 1.2, 2.1, 3.1, 4.1, 4.3]

Научно-приложни:

- Разработване и апробиране на системен мултидисциплинарен подход в изследването на важни проблеми в три взаимно свързани области – образование, наука и социално развитие. Подходът се основава на комплекс от схващания, съчетаващи управленски, икономически, социално философски, социално психологически и педагогически знания. Разработването му включва както изследвания на основни принципи и концепции на абстрактно-теоретическо ниво [2.2, 3.2, 3.3, 3.6, 3.9, 4.2, 4.3, 4.4, 7.2, 8.1], така и емпирични изследвания в реална институционална среда [1.2, 1.3, 2.1, 3.1, 3.4, 4.1, 8.2], а също и апробиране на различни методологии и инструменти за подобряване на ключови процеси и дейности [1.1, 3.5, 3.7, 3.8, 3.10, 3.11, 6.1, 6.2, 7.1, 7.3]. Подходът се характеризира със своя широк международен мащаб и задълбочена сравнителна перспектива и има за своя крайна цел разработването и прилагането на политики, стратегии и механизми за ефективно

управление на образованието и науката, съответстващи на динамичното обществено развитие.

- Теоретическо систематизиране на фундаментални идеи за управлението, съобразно конкретно определена концептуална рамка от взаимосвързани и взаимовлияещи си елементи – организация и управление, знание и умения, обучение и възпитание, образование и наука, социално развитие и др. Формулиране на управленски принципи с методологическо и широко практическо приложение [2.2, 8.1].
- Систематизиране на основни термини, понятия и категории, използвани в европейски официални документи и специализирани публикации и свързани с въвеждането на подхода, ориентиран към крайните учебни резултати и описването (класифицирането) на умения и компетентности. Анализ на Европейските рамки на квалификациите и методологически насоки за разработването на национална квалификационна рамка, секторни квалификационни рамки и квалификационни характеристики към учебните планове за различните образователно-квалификационни степени. [3.8, 3.9]

Приложни:

- Критичен анализ на актуални европейски политики и практики в сферата на образованието и науката и формулиране на нов модел за взаимодействие между висшите училища и изследователските институции, чрез изграждане на специализирани академични мрежи с участие на местни и регионални организации и фактори. [3.6, 3.5, 4.2, 8.1]
- Практическо приложение на научните резултати от проведените теоретични и емпирични изследвания в реална академична среда чрез разработване на ръководства, наръчници, обучителни и интерактивни (базирани в Интернет) програми в области като – „подобряване на заседателната култура в академичен контекст“, „подпомагане научното ръководство на докторанти“, „менторинг на млади учени“, „разработване

на критерии и процедури за кариерно израстване“, „подготовка на човешките ресурси за дистанционно обучение“ и др. [7.1, 7.3, 6.1, 6.2, 3.11, 3.10, 3.7]

- Апробиране на мултидисциплинарния системен подход при изследването на комплексни събития с множество неизвестни и демонстриране потенциала му за анализ в областта на хуманитаристиката и обществознанието. Демонстрирането има методологичен характер и предлага специфичен аналитичен инструментариум, приложен към античен текст, посветен на публична „инициация в знанието“. [2.3]

Трябва да добавим и посочените множество конкретни приноси моменти, свързани с изводи, оценки и предложения в рецензираните материали.

IV. Критични бележки и препоръки.

В научните и научно-приложните трудове не намирам погрешни тези и постановки, както и слабости и пропуски, които да се отразят на общата ми оценка.

Препоръките ми към кандидата за „професор“ са:

1. да продължи своята изследователска дейност в предпочитаните от него научни области.
2. бъдещата изследователска дейност би могла да се изрази в разработването на повече самостоятелни трудове и студии по проблемите по които работи;

V. Заключение

Аз познавам лично доц. д-р Георги Димитров Апостолов и впечатленията ми за него са **отлични**. Той се проявява като изграден учен, задълбочен изследовател, доказан ръководител на научни колективи и програмни екипи.

В заключение трябва да отбележа, че кандидатът за придобиване на академичната длъжност „професор” напълно отговаря на всички изисквания на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника на Министерството на образованието и науката за неговото приложение и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Научните постижения, преподавателската дейност, експертния опит и организационните умения на доц. д-р Георги Димитров Апостолов ми дават основание да дам положителна оценка и убедено да препоръчам на членовете на уважаваното Научно жури да гласуват положително и да присъдят академичната длъжност „професор” на доц. д-р Георги Димитров Апостолов по научна област „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление „Администрация и управление“, научна специалност Организация и управление извън сферата на материалното производство (Управление на образованието и науката).

Дата:

30.10.2016

Рецензент:

Проф. д-р Мария Кичева-Кирова

|